

MØTE I ARBEIDSGRUPPE 3 – RYSSTAD 14.01.14

Tilstede: Per Øyvind Grimsby, Tor Punsvik, Audun Rossevatn, Kristian Steine og Svein Olav Stegarud (sekr.) Knut Nomeland, Sondov Bjåen og Arve Aasemoen fra styret i SRV var og med på møtet, og Kurt Jerstad fra Jerstad Viltforvaltning.

Ikke tilstede: Kristian Eiken Olsen, Jon Erling Skåtan, Torbjørn Fjermestad, Inge Olav Fjalestad.

Kurt informerte om de oppdaterte bestandsdata. 284 av fellingsmålet på 450 ble felt i 2013. Det er anslått at det er ca. 2200 dyr i nordområdet. Tallet er allerede over bestandsmålet for dette området og kvota må opp i nord for å sikre et høyere uttak til høsten. 90 av dyrene ble felt i sørområdet. Kategorifordeling er stabilt, 30 % kalv er bra. En grei strukturtelling ble gjennomført i oktober. Austheia hadde storbukkandel på hele 26 %.

Utdyping av beregna dødelighet. Anslaget på 5 % som brukes i dag er ment å være et snitt. En bestand "på kanten" i ressursituasjonen er langt mer sårbar. Per Øyvind mente vi må være klar over at dødelighet er naturlig i bestander som dette, vi må ikke forvalte som om vi forvalter husdyr. Jakt er alternativet til naturens egen forvaltning, hvor store svingninger og stor dødelighet er helt naturlig. Da blir det feil å lage krisestemming hver gang noe lignende inntreer i jaktforvaltningen. Vi må tåle en viss risiko for redusert kondisjon.

Det var noe uenighet om synet på dyretallet, Kurt mener vi skal være svært på vakt. Kurt henviste til Hardangervidda hvor de holder bestandsmålet langt under potensialet ut i fra beitegrunnlaget, for å ha kontroll på forvaltningen sin. Kurt poengterte at all erfaring tilsier at det tar tid å bremse veksten i en villreinbestand, og at vi allerede er over bestandsmålet i nord er et faresignal på at vi kan miste kontrollen.

Bukkeandelen er sentral i dette siden det er bukkene som i størst grad bruker randområdene, og vi har høyere bukkeandel i dag enn tidligere. Området hadde en sakte økende bukkeandel fra 83 til 98. Kalvetilskuddet vil utgjøre en mindre andel når vi har mer bukk i bestanden. På Hardangervidda har de snudd fokuset fra totalantall av rein, til årlig fødselstilskudd i bestanden. Det er dette tallet som i størst grad er korrelert til jaktuttaket om høsten. Hvordan komme opp på 25 % storbukkandel? Et alternativ er å stoppe storbukkuttaket noen år, da unngår vi feilskyting av for stor bukk. Gruppen var mer innstilt på å opprettholde fridyrkortene, men redusere andelen til 8 %. Det er mange ulike alternativer å spille på, f.eks knytte kalvekortene sammen med simlekort. Kurt vil komme med forslag til fordeling.

Vi har nå over dobbelt så mange rein i nord, selv om arealet er ca dobbelt så stort i sør.

I tillegg til ulikt minsteareal må vi ha forskjellig kortfordeling i nord og sør. Det er en målsetting om økt bukkeandel både i nord og sør, men behov for ulik kortfordeling pga forventet høy felling i nord gir erfaringsmessig økt uttak av bukk. Knut og Sondov kommenterte: Sjøl om bukkeuttak er lavt kan det bli tatt ut randbukker som vi ønsker å beholde. Hvordan unngå det?

Svein Olav utdypte sine tanker med bestandsplanen. Den er blitt såpass omfangsrik for å kunne favne alle relevante momenter. Det er viktig for alle "uinnvidde" som måtte ønske

å sette seg inn i situasjonen for reinen i Setesdal Ryfylke. Per Ø og Audun liker at planen er som den er for at alle skal ha mulighet til å sette seg inn i alt. Tor og Kristian går for oppdeling. Tor mener det må skilles klart mellom bakgrunnsinformasjon og den operative delen av planen, og dette er gruppa enig i. Utfyllende informasjon vil legges til som vedlegg til den operative planen, og 2 siders sammendraget i starten av planen vil være viktig som introduksjon og fungere som en svært komprimert kortversjon av planen. Ved lesing på nettsida kan linker hjelpe med enkel navigasjon mellom operativ del av planen og de ulike vedleggene.

Knut N: Før har det vært nær sammenheng mellom avskytingsplan og bestandsplan. Han kunne ikke helt se hvordan bestandsplanen skal kunne endres underveis. Tor understreket at det er viktig å tenke 2018, og ikke 2016. Det er målsettingen og i mindre grad veien dit som er viktig. Knut N: Førrige gang satte planen en stopper for fredning. Svein Olav forsto ikke helt innvendingen og mener at fleksibiliteten er sterkt nedfelt i planutkastet som foreligger. Grunnlaget for tallene må ligge klart, selv om vi deler i operativ og bakgrunnsdel.

Kurt synes det er alvorlig misforhold mellom planen og virkeligheten ift effekt av tiltak som vil ta mye lengre tid enn planperioden på 5 år. (Svein Olav vil her kommentere at det er ulike meninger om potensialet i planen, og at prinsippet om "den som intet våger intet vinner" er relevant her. Som på alle andre arenaer må vi sikte litt høyt skal vi få til noe, og bestandsmålet på 1500 dyr i sørområdet bør være et moderat tall).

Per Ø la til at lokale holdninger til rein har endret seg veldig, før var reinen en respektert del av fjellet. Mentalitetsendringen er stor, i dag tar hytter og vindkraft over. Vi må holde reinen tilstede skal vi klare å ta vare på områdene for den. Knut N ønsket fokus på lokale forhold, hva betyr lokalt jaktuttak? Et eksempel er fra Bygland hvor noen grunneiere har forvaltet sin "egen" reinsflokk. Ved forsiktige jaktuttak og forhold i fjellet med moderat forstyrrelse har de beholdt den samme flokken i sitt område i mange år. Kan det være et eksempel til etterfølgelse for randområdene?

Tor vil gjerne få økt kunnskap om vinterføden, vi veit for lite om det.

Bruk av kart i planen. SO orienterte og gruppa ble enige om å lage et nytt kart med nasjonalt villreinområde OG hensynssone villrein fra heiplanen, som yttergrense for hva vi definerer som villreinareal i planen.

Til slutt litt om villreinlagets tanker om lokallag og nye medlemskap. Villreinlaget vil sende ut brev til alle som ikke er medlem, involvere media i større grad, og vurdere om andre former for medlemskap (en variant av støttemedlemskap) må vurderes for å få flere med i laget. I Bygland er det vilje til å danne fredningssone, men foreløpig ikke til å være medlem. Det overrasker mange at tilbud om utbyttingsjakt med Njardarheim for Bygland og Åseral, hittil ikke har møtt særlig interesse. Tor stiller gjerne på nytt møte i Åseral, f.eks i februar. Det kan bli vanskelig å få til fredningssone i år.

Stikkord å ta med på veien videre: Status – mål – virkemiddel – strategi.

Sekr.